

Initiativ för att skapa ett byaprogram för Kimitoön

Centerns fullmäktige-grupp föreslår att Kimitoön utarbetar ett omfattande byaprogram som beaktar byarnas och skärgårdsområdenas livskraft och utveckling som en del av kommunens strategiska planering. Byarna är en väsentlig del av kommunens identitet och ekonomi, och att säkerställa deras livskraft är viktigt för hela regionens utveckling. Byaprogrammet skulle fungera som ett verktyg för samarbetet mellan bybor, byaföreningar och andra aktörer samt stödja kommunens beslutsfattande. Byarna har funnits i minst 700 år och kommer att finnas även i fortsättningen, allt annat har kommit efter det.

De viktigaste målen för byaprogrammet är:

1. **Säkra och utveckla byarnas livskraft:** Att öka gemenskapen och servicen i byarna är en central del av kommunens utveckling. Byaprogrammet stöder invånarna och lokala företagare, förbättrar servicen och möjliggör hållbar utveckling för byarna.
2. **När servicetjänster och samarbete med företagare:** Det är viktigt att stödja och kartlägga lokala företagare som producenter av när servicetjänster i byarna. Samarbete mellan kommuner, företagare och andra aktörer kan förbättra tillgången till tjänster i byarna. Lokala företag kan erbjuda tjänster som matvarubutik, transporter och andra vardagliga stödtjänster.
3. **Äldres boende i hemmet och säkerhet:** Kommunen och Egentliga Finlands välfärdsområde (Varha) ska säkerställa att äldre kan bo hemma tryggt så länge som möjligt. Genom att utveckla hemvård och stödtjänster säkerställs att äldre som bor i byarna får det stöd de behöver och att tjänsterna är lättillgängliga.
4. **Stärka bygemenskaper och lokal kultur:** Stödja byaföreningar, frivilligarbete och byaevenemang som stärker byarnas gemenskap och kultur. Detta förbättrar byarnas livskraft och lockar nya invånare och sommarboende.
5. **Skärgårdens särskilda behov:** Skärgårdsbyarnas specifika behov, som transporter och tillgången till tjänster, ska beaktas i beslutsfattande. Byarnas röster måste höras i officiella samråd för att säkerställa att alla områden får det stöd och de resurser de behöver.
6. **Närhet till natur och mångfald:** Att stärka mångfalden i byarnas omgivning och den naturnära livsstilen förbättrar byarnas attraktionskraft. Byarna erbjuder sina invånare möjlighet att bo och leva mitt i naturen, vilket bör lyftas fram i utvecklingen av byarna.
7. **Öka byarnas attraktionskraft som bostadsorter:** Byarna erbjuder en lugn och naturnära livsmiljö. Det är viktigt att kartlägga tomma bostäder och fastigheter i byarna som kan säljas eller hyras ut till nya invånare. Detta förbättrar byarnas livskraft och ökar befolkningen. Kommunen bör skapa ett system för att kartlägga och effektivt marknadsföra tomma bostäder genom lokala mäklare eller kommunen.

Genomförandet av byaprogrammet kommer att vara en långsiktig och samarbetsbaserad process som sammanför bybor, kommunen, företagare och andra intressenter. Vi uppmanar kommunstyrelsen och fullmäktige att vidta åtgärder för att utarbeta byaprogrammet. Utvecklingen av byarna är en central del av Kimitoöns framtid och för att säkerställa dess livskraft.

Kimitoön 17.3.2025

Centerns Fullmäktigegruppen

Kalevi Kallonen

Jonna Lappalainen

Mika Lehtinen

Mikko Hagsberg